

MOKESTINIŲ NUOSTOLIŲ perkėlimo ir perdavimo–perėmimo atmintinės

(parengtos pagal norminius aktus, galiojusius 2024 m. kovo 31 d.)

Mokestinių nuostolių PERKĖLIMO atmintinė

Eil. Nr.	Mokestinių nuostolių perkėlimo nuostata	Pagrindas	Pastabos
1	2	3	4
1. Esmė ir svarbiausi teisės aktai			
1.1	<p>Kiekviena LR įmonė, pelno mokesčio mokėtoja, vieną mokestinį laikotarpį patyrusi mokestinį nuostolį, gali jo suma sumažinti vėlesnių mokestinių laikotarpių savo apmokestinamojo pelno sumą, jeigu ji tenkina visas LR pelno mokesčio įstatyme ir centrinio mokesčių administratoriaus išaiškinimuose nustatytas pasinaudojimo šia lengvata sąlygas.</p> <p>Ši nuostata galioja visiems nuostoliams, išskyrus patirtiems dėl vertybinių popierių ir/arba išvestinių finansinių priemonių (toliau – VP/IFP) perleidimo.</p>	<p>LR PMĮ 30 str. (toliau atmintinėje – PMĮ), taip pat PMĮ 30 straipsnio „Mokestinio laikotarpio nuostolių perkėlimas“ VMI komentaras, toliau atmintinėje – <i>Komentaras</i>.</p>	<p>Per ilgą lengvatos taikymo laikotarpį PMĮ 30 straipsnis ir jo komentaras buvo ne kartą keičiami ir papildomi. Todėl taikant aprašomą lengvatą, kuri apima mažiausiai du nebūtinai iš eilės einančius mokestinius laikotarpius, tikslinga pasinaudoti Elektroniniais „Pačiolio“ norminių aktų sąvadais, kuriuose skelbiama ir norminių aktų istorija, taip pat „Pačiolio“ bendrovėje parengta visiems mokesčių mokėtojams skirta darbo priemonė „Įmonės mokesčių byla“, kurioje pateikta naudojimosi šia lengvata Suvestinė bei jos taikymą palengvinantys žiniaraščiai.</p>
1.2	<p>Nuostoliams iš įprastinės veiklos: jeigu mokestiniais metais iš pajamų atėmus neapmokestinamąsias pajamas ir atskaičius leidžiamus atskaitymus bei ribojamų dydžių leidžiamus atskaitymus, gaunami mokestinio laikotarpio nuostoliai, šių nuostolių suma gali būti perkeliama į kitus mokestinius metus, išskyrus nuostolius, patirtus dėl VP/IFP perleidimo, o nuo 2020 metų – ir mokslinių tyrimų bei ekonominės plėtos (toliau – MTEP) veiklos.</p>	<p>PMĮ 30 str. 1 dalis.</p>	<p>Vienetas gali perkelti įprastinės veiklos nuostolius į ateinančius laikotarpius neribotą laiką, priskirdamas juos tų laikotarpių ribojamų dydžių atskaitymams. Šių nuostolių suma ateinančiais laikotarpiais galima mažinti ir įprastinės veiklos, ir dėl vertybinių popierių bei išvestinių finansinių priemonių (VP/IFP) perleidimo uždirbtą apmokestinamąjį pelną.</p>
1.3	<p>Apskaičiuojant 2014 metų ir vėlesnių metų mokestinių laikotarpių pelno mokestį, perkeliama atskaitomų mokestinių nuostolių, išskyrus mokestinius nuostolius vienetų, kurių apmokestinamasis pelnas pagal PMĮ 5 straipsnio 2 dalies nuostatas apmokestinamas taikant 5 procentų mokesčio tarifą, suma negali būti didesnė kaip 70 procentų mokesčio mokėtojo mokestinio laikotarpio pajamų, apskaičiuotų iš pajamų atėmus neapmokestinamąsias pajamas, leidžiamus atskaitymus ir ribojamų dydžių leidžiamus atskaitymus, išskyrus ankstesnių metų mokestinių laikotarpių nuostolius.</p>	<p>PMĮ 30 str. 4 dalis.</p>	
1.4	<p>VP/IFP perleidimo nuostoliai taip pat gali būti perkeliama į kitus mokestinius metus, tačiau jie gali būti dengiami tik vertybinių popierių ir/arba išvestinių finansinių priemonių perleidimo veiklos pajamomis (PMĮ 30 str. 2 dalis).</p> <p>Nuostoliai dėl VP/IFP perleidimo (išskyrus finansines įstaigas) perkeliama ne ilgiau kaip penkis vienas po kito einančius mokestinius laikotarpius.</p>	<p>PMĮ 30 str. 5 dalis.</p>	<p>VP/IFP nuostoliai gali būti padengiami tik trumpalaikių ir ilgalaikių VP/IFP perleidimo pajamomis, todėl vienetas turi taip tvarkyti apskaitą, kad būtų galima atskirai apskaičiuoti VP/IFP perleidimo bei įprastinės veiklos rezultatus (pelną, nuostolius). Tas pats pasakytina apie MTEP veiklos nuostolių perkėlimą nuo 2020 metų.</p>

1	2	3	4
2. Nuostolių perkėlimo eiliškumas, kai vienetą patiria nuostolius arba perimtais nuostoliais mažina apmokestinamąjį pelną daugiau kaip vienerius mokesčius metus			
2.1	Jeigu mokesčio mokėtojas gauna mokesčius nuostolius ilgiau negu vienerius mokesčius metus, pirmiausia perkeliama ankstesniųjų metų mokesčio laikotarpio nuostoliai. Vėliau patirti nuostoliai perkeliama tik padengus ankstesniųjų mokesčių laikotarpių nuostolius.	PMĮ 30 str. 3 dalis.	Tai reiškia, kad kiekvienų mokesčių metų nuostoliai perkeliama į kitus mokesčius metus <i>iš eilės</i> ta tvarka, kokia jie susidarė, kitaip sakant, taikant FIFO būdą.
2.2	Apmokestinamasis pelnas ankstesniųjų metų nuostolių sąskaita gali būti mažinamas kiekvienais metais taip pat <i>iš eilės</i> to pelno apskaičiavimo tvarka, t. y. pirmiausia mažinant ankščiausiai uždirbtų mokesčių metų pelnus.	VMI 2013 02 05 atsakymas į savitiraščio „Buhalterija“ klausimą Nr. (16.2-07-3-4)-R3-26, žr. „Buhalterija“ 2013 m. vasario 18 d. Taip pat žr. VMI 1-ąją konsultaciją savitiraštyje „Buhalterija“ Nr. 14 (470), 2014 04 08.	Iš čia išplaukia nuostata, kad perkeliama praėjusių mokesčių laikotarpių nuostolių suma yra ribojama – negali viršyti mokesčio laikotarpio apmokestinamojo pelno , taigi kiekvienų metų nuostoliai turi būti apskaitomi atskirai.
3. Nuostolių perkėlimo laikotarpiai			
3.1	Mokesčio laikotarpio nuostolius, išskyrus nuostolius dėl vertybinių popierių ir/arba investicijų finansinių priemonių (ne finansų įstaigų) perdavimo, galima perkėlimi neribotą laikotarpį, tačiau toks perkėlimas nutraukiamas, jeigu vienetą nebetęsia veiklos, dėl kurios šie nuostoliai susidarė, išskyrus atvejus, kai vienetą veiklos nebetęsia dėl nuo jo nepriklausančių priežasčių.	PMĮ 30 str. 4–5 dalys.	Ši nuostata netaikoma, jeigu veikla nutraukiama dėl nuo įmonės nepriklausančių (force majeure) priežasčių (pvz., gaisras, teisės aktų pasikeitimai ir kt.).
3.2	Jeigu tam tikra veikla laikiniai sustabdoma , tai ankstesniais laikotarpiais iš jos patirtais nuostoliais galės būti mažinamas pelnas iš atnaujintos tos veiklos.	VMI 2013 02 05 atsakymai į savitiraščio „Buhalterija“ klausimus Nr. (16.2-07-3-4)-R3-26, žr. „Buhalterija“ 2013 m. vasario 18 d., atsakymas į 3.3 klausimą.	„Veikla“ suprantama ne kaip veiklos pobūdis (pvz., prekyba), bet kaip jos rūšis (didmeninė ar mažmeninė, prekyba nekilnojamoju turtu, etc.). Vienetas privalo apibrėžti savo veiklas <i>Buhalterinės apskaitos ir mokesčių politikos įsakyme</i> , kad galėtų atskirai apskaičiuoti kiekvienos veiklos rezultatus. Tam turi būti naudojamos įmonės menedžmento (vadybos ir kaštų) buhalterinės apskaitos metodikos.
3.3	Su nutraukta veikla susiję mokesčiai nuostoliai gali būti apskaičiuojami ir dokumentuojami pagal apskaitos politikoje (ir/ar vadybos ir kaštų apskaitoje) nusistatytą tvarką ir kriterijus.	VMI 2016 03 07 atsakymas į savitiraščio „Buhalterija“ klausimą Nr. (5.11-07-3-4)-R3-48.	Kas priskiriama atitinkamos veiklos pajamoms ir sąnaudoms, kaip tarp atskirų veiklos rūšių paskirstomos netiesioginės sąnaudos, koks turtas ir įsipareigojimai priskiriami tai veiklos rūšiai, nustato įmonės vadovas, reglamentuodamas menedžmento buhalterinę apskaitą tiek, kiek tai neprieštarauja PMĮ nuostatoms. Be to, nesvarbu, kokia apimtimi veikla atnaujinama, t. y. jos apimtys gali būti mažesnės, nei buvo iki veiklos sustabdymo.
3.4	Mokesčių laikotarpių nuostolių perkėlimo atveju finansinėje apskaitoje registruojamas atidėtojo pelno mokesčio turtas.		

Mokesčių nuostolių PERKĖLIMO–PERDAVIMO ir PERĖMIMO atmintinė

Eil. Nr.	Mokesčių nuostolių perdavimo–perėmimo nuostata	Pagrindas	Pastabos
1	2	3	4
1. Esmė ir svarbiausi teisės aktai			
1.1	Vienetas šiame straipsnyje nustatyta tvarka gali perduoti už mokesčių laikotarpį apskaičiuotus mokesčius nuostolius (ar jų dalį) kitam vienetų grupės vienetui , kuris jam perduotais nuostoliais turi teisę sumažinti apmokestinamojo pelno sumą, apskaičiuotą už tą mokesčių laikotarpį, už kurį buvo apskaičiuoti jam kito vieneto perduodami nuostoliai (ar jų dalis).	LR PMĮ 56 ¹ str., taip pat PMĮ 56 ¹ straipsnio „Mokesčių nuostolių perdavimas“ VMI komentaras, toliau atmintinėje – <i>Komentaras</i> .	Per ilgą lengvatos taikymo laikotarpį nuo 2010 metų PMĮ 56 ¹ straipsnis ir jo komentaras buvo ne kartą keičiami ir papildomi. Todėl, taikant šią lengvatą, tikslinga pasinaudoti Elektroniniais „Pačiolio“ norminių aktų sąvadais , kuriuose skelbiama ir norminių aktų istorija, taip pat „Pačiolio“ bendrovėje parengta visiems mokesčių mokėtojams skirta darbo priemonė „Įmonės mokesčių byla“ , kurioje pateikta naudojimosi šia lengvata Suvestinė, jos taikymą palengvinantys žiniaraščiai ir atitinkami dokumentai, taip pat elektroninės jų pildymo versijos.

1	2	3	4
1.2	Mokestinius nuostolius vienetų grupės vienetas (vienetai) gali perduoti kitam (kitiems) tos pačios grupės vienetui (vienetams), o šis (šie) atitinkamai perimti tik už tą patį mokestinį laikotarpį.	PMĮ 56 ¹ str. 1 d.	Jeigu, pavyzdžiui, 2024 metų gegužės mėn. įmonėje A apskaičiavus 2023 metų mokestinį nuostolį, jis perduodamas tos pačios vienetų grupės vienetui – mokestinį pelną gavusiai įmonei B, tai pastaroji perimto nuostolio suma gali sumažinti tik 2023 metų apmokestinamąjį rezultatą.
1.3	Jeigu nuostolius perduodantis vienetas perduoda tik dalį mokestinio laikotarpio nuostolio, likęs nuostolis priskiriamas ribojamų dydžių leidžiamoms atskaitymams PMĮ 30 straipsnyje nustatyta tvarka.	PMĮ 56 ¹ straipsnio 1 dalies komentaro 9-asis punktas.	Kadangi nuostolių perdavimas gali būti taikomas kompleksiskai su jų perkėlimu į ateinančius vieneto laikotarpius, ši procedūra yra palyginti sudėtinga ir reikalauja iš ją vykdančių aukštos kvalifikacijos ir didelio dėmesio.
2. Lengvatos taikymo subjektai			
2.1	Vienetų grupėje patronuojantis vienetas mokestinių nuostolių perdavimo dieną tiesiogiai arba netiesiogiai valdo ne mažiau kaip 2/3 (t. y. ne mažiau kaip 66,67 proc.) kiekvieno mokestinių nuostolių perdavime dalyvaujančio dukterinio vieneto akcijų (dalių, pajų) ar kitų teisių į paskirstytinojo pelno dalį.	PMĮ 56 ¹ str. 1 d. 1 punktas	Vienetų grupė laikoma tokia grupė, kurioje patronuojantis vienetas dukteriniuose (patronuojamuose) vienetuose valdo daugiau kaip 25 % akcijų (dalių, pajų) ar kitų teisių į paskirstytinojo pelno dalį (PMĮ 2 str. 7 d.) ir tokią dalį išlaiko visą nustatytą terminą (dvejus metus iki mokestinių nuostolių perdavimo dienos arba dvejus metus nuo naujo vieneto įregistravimo dienos).
2.2	Nuostoliai gali būti perduodami pelningiems vienetų grupės vienetams tiesiogiai, tiek pagal vertikalią, tiek pagal horizontalią vienetų grupės struktūrą.	LR pelno mokesčio įstatymo 56 ¹ straipsnio 1 dalies komentaro 4-asis punktas.	Mokestinius nuostolius vieni kitiems gali perduoti ne tik patronuojantis vienetas dukteriniams ar dukteriniai – patronuojančiam, bet ir tos pačios vienetų grupės dukteriniai vienetai vieni kitiems, be to, nuostoliai gali būti perduodami kelioms įmonėms dalimis. Svarbu, kad patronuojantis vienetas kiekviename iš vienas kitam nuostolius perduodančių dukterinių vienetų nuostolio perdavimo dieną turėtų ne mažiau kaip 2/3 nuosavybės.
2.3	Jeigu mokestiniai nuostoliai perduodami už atlygį, tai dėl tokio perdavimo gautas atlygis nelaikomas jį gavusio Lietuvos vieneto pajamomis, o patirtos išlaidos nelaikomos jas patyrusio Lietuvos vieneto leidžiamais atskaitymais.	PMĮ 56 ¹ str. 6 d., VMI atsakymas Nr. (18.2-31-2)-R-10078 į „Apskaitos ir mokesčių“ žurnalo klausimą.	Kadangi, vykdant šias operacijas, iš esmės nesuteikiama jokia paslauga, toks mokestinių nuostolių perdavimas nėra PVM objektas.
3. Lengvatos taikymo apribojimai			
3.1	Perduotais mokestiniais nuostoliais, patirtais dėl vertybinių popierių ir / arba išvestinių finansinių priemonių perleidimo, gali būti sumažinta tik iš vertybinių popierių ir (arba) išvestinių finansinių priemonių perleidimo apskaičiuota apmokestinamojo pelno suma. Nuo 2020 m. tas pasakyta ir apie MTEP veikloje patirtus nuostolius.	PMĮ 56 ¹ str. 2 d.	Nuostolius iš įprastinės veiklos perėmęs vienetas jais gali sumažinti tiek iš vertybinių popierių veiklos, tiek iš įprastinės veiklos apskaičiuotą apmokestinamojo pelno sumą. Be to, jeigu vienetas vykdo investicinį projektą ir dėl to taiko atitinkamą pelno mokesčio lengvatą, toks vienetas iš kito vienetų grupės vieneto perimtais nuostoliais gali sumažinti tik tą apmokestinamojo pelno dalį, kuri lieka pritaikius šią lengvatą.
3.2	Perduotų mokestinių nuostolių juos perdavęs vienetas negali priskirti ribojamų dydžių leidžiamoms atskaitymams PMĮ 30 str. nustatyta tvarka.	PMĮ 56 ¹ str. 3 d.	Nuostolius perduodantis vienetas neturėtų skubėti daryti šios procedūros. Tokiam sprendimui priimti iki pelno mokesčio deklaravimo jis turi penkis mėnesius, per kuriuos gali paaiškėti jo pelno formavimosi tendencijos sekančiais metais.
3.3	Vienetas šiame straipsnyje nustatyta tvarka už mokestinį laikotarpį apskaičiuotų mokestinių nuostolių perduoti negali, jeigu apmokestinamojo pelno apskaičiavimo už tą mokestinį laikotarpį atveju vienetas pelno arba jam tapataus mokesčio nemokėtų dėl vienetai taikytinų lengvatų (apmokestinamasis pelnas būtų buvęs apmokestintas taikant 0 procentų mokesčio tarifą arba vienetas būtų buvęs atleistas nuo mokesčio mokėjimo).	PMĮ 56 ¹ str. 8 d.	Perduoti ar perimti mokestinius nuostolius gali įmonės, kurių pelno mokesčio tarifai yra lengvatiniai, bet sumažinti gali ne iki nulio, o, pavyzdžiui, iki 5 proc.
3.4	Vienetas, turintis mokestinę nepriemoką, negali šiame straipsnyje nustatyta tvarka perduoti mokestinių nuostolių kitam vienetui. Mokestinė nepriemoka apima pačią mokesčio nepriemoką ir mokesčio mokėtojo laiku nesumokėtas su mokesčiu susijusias sumas (apskaičiuotus delspinigius, paskirtas baudas, palūkanas, mokamas pagal mokestinės paskolos sutartį, taip pat palūkanų delspinigius).	PMĮ 56 ¹ str. 7 d.	Mokestinės nepriemokos sąvoka apima visų, ne tik pelno, mokesčių nepriemokas ir su tais mokesčiais susijusias sumas. Šis apribojimas netaikomas (t. y. laikoma, kad vienetas neturėjo mokestinės nepriemokos), kai dėl mokestinės nepriemokos vyksta mokestinis ginčas arba mokestinės nepriemokos mokėjimas atidėtas.

1	2	3	4
4. Mokestinių nuostolių perdavimo dokumentavimas ir kiti organizaciniai aspektai			
4.1	PMĮ 56 ¹ straipsnyje neregamentuojama, kokiū būdu turi būti dokumentuojamas mokestinių nuostolių perdavimo–perėmimo faktas, todėl tai reikia atlikti surašant laisvos formos dokumentą. Toks dokumentas būtinas vien dėl to, kad turi būti vienareikšmiškai identifikuota nuostolių perdavimo–perėmimo data, taip pat tam, kad būtų aiškiai įvardyta, kurių metų nuostoliai perduodami ir perimami.	-	Svarbiausi tokie dokumentai galėtų būti: Sutartis dėl mokestinių nuostolių perdavimo ir Mokestinių nuostolių perdavimo–perėmimo aktas. Vienas iš jų galėtų atlikti ir įmonės vadovo nurodomojo dokumento vaidmenį, kuriame būtų aiškiai nurodytas mokestinis laikotarpis, kurio nuostoliai perduodami ir perimami (žr. atmintinės 4.2 punktą).
4.2	Paaiškėjus, kad mokestiniai nuostoliai , kuriais buvo sumažinta juos perėmusio Lietuvos vienetą apskaičiuota apmokestinamojo pelno suma, buvo apskaičiuoti neteisingai, turi būti atitinkamai padidinta mokestinius nuostolius perėmusio Lietuvos vieneto dėl tokio perėmimo sumažinta apmokestinamojo pelno suma. Tokiu atveju ties mokestinius nuostolius perdavęs, tiek juos perėmęs vienetas turi tikslinti pelno mokesčio deklaracijas to mokestinio laikotarpio, kurio apmokestinamasis pelnas buvo sumažintas.	PMĮ 56 ¹ str. 5 d.	Svarbu! Jeigu mokestinius nuostolius juos perdavęs vienetas apskaičiavo neteisingai, o kitam vienetui jis yra perdavęs tik dalį nuostolių, laikoma, kad pirmiausia buvo perduoti neteisingai apskaičiuoti nuostoliai. Kadangi mokestinio nuostolio apskaičiavimo klaidos gali paaiškėti praėjus daugiau nei vieneriems metams, nuostolių perdavimo–perėmimo sutartyje tikslinga nustatyti įsipareigojimus dėl informavimo apie tokių nuostolių perskaičiavimą ir patikslintų deklaracijų pateikimą, taip pat aptarti galimą dėl to patiriamų nuostolių kompensavimą.

PARENGTAS PAGAL NESENIAI ĮVYKUSIUS ESMINIUS PAKEITIMUS!

NAUJAS nuotolinis teminis seminaras

„MOKESTINIŲ NUOSTOLIŲ PERKELIMAS IR PERDAVIMAS“

SEMINARO LEKTORIUS
Doc. dr. auditorius
Gedinimas KALČINSKAS

Trukmė – apie 4 ak. val.

- ✓ Tautos išmintis liudija: „nėra to blogo, kas neišeitų į gera“. Šią tiesą patvirtina ir mokestinių nuostolių perkėlimo bei perdavimo galimybės. Deja, savaime tai neįvyks. Norint tuo pasinaudoti, **reikia išmanyti, kaip patirtais nuostoliais mažinti ateities apmokestinamuosius pelnus.**
- ✓ Galimybės ir pavojai plačiai ir išsamiai išaiškinti specialiame teminiame seminare.
- ✓ Šiame seminare apibendrinta ilgametė „Pačiolio“ bendrovės patirtis konsultuojant daugelį verslo subjektų.
- ✓ Išskirtinė šio seminaro savybė yra ta, kad abu fenomenai – **mokestinių nuostolių perkėlimas ir jų perdavimas kitam subjektui pirmą kartą aiškinami viename specialiame seminare, bet ne atskiruose.**
- ✓ Tai ypatingai svarbu, nes abiem šiomis galimybėmis galima pasinaudoti kartu, kompleksiskai pritaikant jų privalumus.

! Seminaro kaina iki balandžio 15 d. – 97 € 137 € (PVM netaikomas).

Norėdami įsigyti seminarą, sumokėkite prekės kainą į UAB „Pačiolio prekyba“ (į. k. 300807502) a.s. LT347044060005977111 AB SEB banke. Mokėjimo nurodyme įrašykite **prekės kodą (TS122N)**, pristatymo adresą, tel. numerį ir el. pašto adresą.

Daugiau informacijos – www.paciolis.lt, tel. (0 5) 270 0636, el. p. seminarai@paciolis.lt